

1. Ніколаєва С. Ю. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах / С. Ю. Ніколаєва. – Київ: Ленвіт, 2002. – 328 с.
2. Полонська Т.К. Профільне навчання іноземної мови учнів старшої школи: метод. рек. / Т.К.Полонська. – К.: Педагогічна думка, 2014. – 80 с.
3. Маслыко Е.А. Настольная книга преподавателя иностранного языка: Справ. пособие / Е.А. Маслыко, П.К. Бабинская, А.Ф. Будько, С.И. Петрова. – 9-е изд., стер. – Мн.: Выш.шк., 2004. – 522 с.
4. Соловова Е.Н. Методика обучения иностранным языкам: Базовый курс лекций: Пособие для студентов пед. вузов и учителей / Е.Н. Соловова. – М.: Просвещение, 2002. – 239 с.
5. Навчальні програми для 10-11 класів / Офіційний сайт Міністерства освіти та науки України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv>

Однороманенко М.В., Матюха Г.В.
Мелітопольський державний педагогічний
університет імені Богдана Хмельницького

ОСОБЛИВОСТІ СПІЛКУВАННЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

Анотація. У статті розглянуто форми міжособистісної комунікації та їх особливості, визначено основні функції спілкування, охарактеризовано інноваційні методи навчання спілкування.

Ключові слова: функції спілкування, методи навчання, форми комунікації.

Спілкування – основа існування людини як соціальної істоти, без якої її життя не було б повноцінним. Спілкування є не лише засобом обміну

інформацією чи повідомленнями між комунікантами, а й способом пізнання світу та його аналізу. Кожній людині необхідне спілкування, через яке вона реалізує власні думки та емоції, завдяки якому отримує певні відомості, досягає певних задач та цілей. Для вдалого спілкування людина повинна пізнати певні характерні особливості, які б допомогли їй будувати комунікацію з іншими людьми правильним чином. Без коректного спілкування виникають певні проблеми не лише у сімейному колі, а й в інших сферах людського існування. Отже, спілкування – це комунікація між людьми, яка стосується сприйняття, реакції та продукування інформації чи повідомлень між певною кількістю людей, спрямованих на виклик співпереживання, взаємовпливу, погодження чи відмови, а також виступає як різновид людської діяльності чи як її супровід.

Метою статті є проаналізувати характерні особливості спілкування та його функції в житті і діяльності людини. Дослідити механізми опанування спілкуванням як на рівні рідної мови, так і на рівні англійської. Сформулювати положення, які б покращували вміння спілкування іноземними мовами.

Аналіз наукових джерел свідчить про те, що спілкування займає високу ланку в житті людини, і потребує нових методів та форм навчання спілкування іноземними мовами. Спілкування англійською мовою породжує виникнення нових проблем та завдань, які потребують вирішення та винайдення нових форм, засобів, методів і форматів навчання спілкування.

Важливим є те, що під час комунікативної діяльності обидві людини виступають не лише як суб'єкти, а й як особистості, котрі прагнуть отримати відповідь або реакцію.

Існує досить велика кількість класифікацій спілкування щодо визначення його функцій. Розглянемо одну з них:

1. Комунікативно – інформативна функція реалізується різноманітними засобами та формами обміну думками, певними фактами, знаннями, інформацією між людьми, з метою отримання певного досвіду, багажу знань. Водночас слугує як засіб порозуміння між людьми. Але задля того, щоб порозумітися, потрібні наступні, не менш важливі функції.

2. Перцептивна – зосередження на сприйнятті отриманого повідомлення, яке сприяє досягненню побудови контакту між комунікантами.

3. Інтерактивна – не лише мовленнєва діяльність між суб'єктами спілкування, а й взаємодія між ними, яка регулює процес спілкування.

4. Комунікативно-емоційна – спілкування як чинник виникнення як позитивних, так і негативних емоцій під час комунікативної діяльності.

За різновидами, спілкування поділяється на: міжособистісне, колективне; діалогічне та монологічне.

Спілкування як в рідній, так і в іноземній мові, зокрема в англійській, має однакові особливості та характеристики, відмінними є лише системи мов та їх побудова.

Спілкування англійською мовою для сучасного школяра на старшому етапі загальноосвітніх середніх закладів посідає важливу роль, оскільки із сучасними змінами в суспільстві, з'являється потреба у дослідженні та розробці нових ефективних та інноваційних методів, форм та засобів навчання спілкування англійською мовою.

Як вже відомо, учні на старшому етапі навчання повинні володіти вміннями та навичками говоріння, мати певний лексичний та граматичний обсяг знань, за допомогою якого в них була здатність доцільно продукувати думки й вислови, вміти сприймати, вірно реагувати та продукувати мовленнєву діяльність за допомогою діалогу та монологу.

Діалог – це форма і компонент міжособистісної комунікації між двома учасниками мовленнєвої взаємодії. Діалог потребує від учня швидкої реакції та вміння підтримувати і вести повноцінний діалог. Діалог може виступати у різних формах, як наприклад: суперечка, домовленість, дискусія, підтвердження думки чи інформації тощо. Діалог вчить учнів взаємодії між собою та вмінню знаходити спільну мову під час спілкування. Важливою рисою виступає вмотивованість діалогу, оскільки без мотиву не існує потреби у спілкуванні. Діалог не може бути запланованим, оскільки вирізняється

ситуативністю. А отже, учень повинен бути готовим до неочікуваних відповідей і вміти швидко та правильно відреагувати.

Складнощами у діалозі можуть слугувати мовні та комунікативні бар'єри між мовцями. Мовленнєвий бар'єр при вивченні іноземної мови може стати серйозною перепорою на шляху до опанування навичками та вміннями спілкування, оскільки відноситься більш до психологічних чинників, ніж до мовленнєвих. Ця проблема, як й інші, є не менш важливою і потребує уваги і пошуку ефективних методів, спрямованих на подолання даного бар'єру, який гальмує мовленнєву діяльність майже кожного учня.

Монологічна діяльність виступає як форма мовлення, яка спрямована на пасивне та опосередковане сприйняття мовної та мовленнєвої інформації. Опанувати монологічне мовлення дещо легше, ніж діалогічне, оскільки монолог майже не пов'язаний з прямою мовою у будь-яких відношеннях.

Монолог слугує викладом певної інформації перед аудиторією або певною людиною. За допомогою монологу можна досягти певної мети, викликати очікувані емоції, переконати у правильності думок, поділитися власними роздумами або просто подати інформацію з певної теми, а також вміти чітко описати ситуацію або навколишнє середовище, в якому перебуває людина. Учні старших класів повинні опанувати всі типи монологу та мікро-монологу.

Слід привернути увагу до того, що монолог викликає складнощі і проблеми не лише в учнів, а й в носіїв мови. Монолог є складним і на рідній, і на іноземній мові. Як іноземці, так і носії мов мають складнощі з тим, що вони повинні сказати під час монологу і як. Монолог дає здатність описувати навколишнє середовище, доводити правильність своїх думок, аргументувати власні вислови, та навчає правильному викладу інформації як перед однією людиною, так і перед усією публікою.

Оскільки сучасний світ і суспільство зазнали докорінних змін, виникла вимога у пошуку нових форматів, методів та засобів навчання учнів спілкування, які б відповідали національним і суспільним вимогам. З'явилась

потреба у пошуку нових форм викладання мовленнєвої інформації, що викликає потребу звернутися до закордонного досвіду навчання спілкування і мови загалом. Класична система навчання поступово втрачає власні позиції у системі освіти і потребує нової, але не менш ефективної, збалансованої системи освіти. Нова система освіти ставить за потребу знайти нові інноваційні, нестандартні методи навчання, які б покращили рівень комунікативної діяльності на уроках іноземних мов.

Інноваційними методами навчання можуть виступати такі методи, як-от:

1. Метод Web-Quest – розвиває в учня самостійність та пошукову діяльність під час створення презентацій, докладів, котрі надалі повинні бути представлені шляхом усного викладу інформації та обговорення у групі.

2. Використання мережі Інтернет – проведення скайп-конференцій або скайп-діалогу з іноземними учнями або учнями з сусідніх шкіл, з метою покращення навичок спілкування та подолання страху перед комунікацією іноземною мовою.

3. Метод проектів – не лише забезпечує комунікативну діяльність, побудовану на основі монологу, а й пошукову та дослідницьку роботу.

Існує безліч інноваційних методів, спрямованих на поліпшення та розвиток спілкування учнів. Основою інноваційних методів навчання спілкування повинна бути зацікавленість та новизна, яка викликала б інтерес та бажання опанувати мову на високому рівні.

Отже, спілкування – це не лише комунікативний зв'язок між суб'єктами спілкування, а й засіб пізнання дійсності та світу. Спілкування дає змогу взаємодіяти з людьми з багатьох країн, що ставить потребу у вивченні й опануванні іншомовного спілкування, а також у подоланні комунікативного бар'єру. Вміння вести діалог та монолог дає змогу підтримувати контакт як з людиною, так і аудиторією, дає можливість виражати та сприймати інформацію. Англійська мова посідає лідируючу позицію серед мов і потребує великої уваги та розробки нових методів і форматів навчання усного спілкування.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ніколаєва С.Ю. [Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання](#) / С.Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 320с.
2. Філоненко М.М. Психологія комунікації / М.М. Філоненко. – Київ, Центр учбової літератури, 2008. – 220 с.
3. Richard Watson Todd. Penny Ur. Teaching Listening Comprehension / Richard Watson Todd - Cambridge. CUP. 1998. – 172 p.

Корнієць Т.В., Матюха Г.В.

Мелітопольський державний педагогічний
університет імені Богдана Хмельницького

ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ СУЧАСНОГО ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Анотація. У статті розглянуто питання модернізації системи підготовки майбутніх педагогів, розкрито професійно-педагогічні компетентності сучасного викладача вищої школи.

Ключові слова: викладач, вища школа, професійно-педагогічні компетентності.

Вивчення іноземних мов, досконале володіння ними у час високих технологій стало важливою складовою успіху сучасної людини та необхідним чинником самостійного і різнопланового розвитку. Це дозволяє досягнути історію духовного життя народів, тому що саме мова виступає органічним поєднанням думок та почуттів [3, с. 3].